

වෛරස් රෝග ආසාදිත කරවිල වැල්

කරවිල වගාවේ

වෛරස් රෝග සහ රෝග වාහකයින් පාලනය

වෛරස් රෝග ආසාදනය පැතිරීම විශාල බලපෑමක් වී ඇත්තේ කුකර්බිටේසියේ බෝග අතුරින් කරවිල වගාවටය. මෙම තත්වය වර්තමානයේ කරවිල වගාවේ අස්වැන්න කෙරෙහි ප්‍රබල තර්ජනයක් වී ඇත. කරවිල වගාව ආරම්භයේ සිටම (වගා කන්නය ආරම්භයේ සිටම) වෛරස් රෝග පැතිරීම පාලනය නිවැරදිව ක්‍රියා නොකළහොත් ප්‍රමාණවත් වර්ෂාවක් නොලැබෙන උෂ්ණත්වය අධික ප්‍රදේශ වල සම්පූර්ණයෙන්ම කරවිල වගාව විනාශ වී අස්වැන්නක් ලබා ගත නොහැකි තත්වයට පත්වේ.

කුකර්බිටේසියේ බෝග වලට වැළඳෙන වෛරස් රෝග අතරින් ප්‍රධාන වෛරස් වර්ග කීපයක් ද බෙගමෝ කාණ්ඩයේ වෛරස් වර්ග ද ඇති බවට හඳුනාගෙන ඇත. ඒවා නම්,

- » පිපිඤ්ඤා විචිත්‍ර වෛරස් රෝගය (CMV)
- » පැපොල් මෘදු පුල්ලි වෛරස් රෝගය (PRSV)
- » දුම්කොල මෘදු පුල්ලි වෛරස් රෝගය (TRSV)
- » තක්කාලි මෘදු පුල්ලි වෛරස් රෝගය
- » පිපිඤ්ඤා කොළ පාට පුල්ලි වෛරස් රෝගය
- » සුකිනි කහ විචිත්‍ර වෛරස් රෝගය
- » බෙගමෝ වෛරස් රෝග

මෙම රෝග වෙන් වෙන්ව වර්ගීකරණය කළත් බොහෝ අවස්ථා වල කුකුර්බිටෙසියේ කුලයට අයත් කරවිල වගාවේ ද වෛරස් වර්ග එකකට වැඩි ගණනක් ආසාදනයවී මිශ්‍ර ආසාදනයක් ලෙස දැකිය හැකිය. මෙම වෛරස් රෝග අතරින් දුම්කොළ මෘදු පුල්ලි වෛරස් රෝගය සහ තක්කාලි මෘදු පුල්ලි වෛරස් රෝගය කරවිල වගාවේ සුලභව දක්නට නොලැබෙන අතර බෙගමෝ වෛරස් රෝගය බහුල ලෙස ව්‍යාප්ත වෙමින් පවතී. පොදු වශයෙන් ගත් කළ, වෛරස් රෝගී ශාක වල පත්‍ර විච්ඡාදය, කොළ කොඩිවීම, පත්‍ර රෝල් වීම, පත්‍ර කහවීම, පත්‍ර සිහින්වීම, ශාක කුරුවීම යන සලකුණු ද දැකිය හැකිය.

- වෛරස් රෝග පැතිරීම සඳහා බලපාන හේතු කිහිපයක් වේ එනම්,
- » ආසාදිත බීජ භාවිතයෙන්.
  - » වෛරස් රෝග වාහක කෘමීන් නිසා.
  - » කෘමිකාර්මික කටයුතු වලදී ශාක යුෂ සම්ප්‍රේෂණය වීම.

ඉහත හේතු අතරින් වෛරස් රෝග පැතිරීමට ප්‍රධානම හේතුව හා තර්ජනයක් වී ඇත්තේ රෝග වාහක කෘමීන් පාලනය අසීරුවීමයි. රෝග වාහක කෘමීන් ලෙස හඳුනාගෙන ඇති සුදු මැස්සන්, කුඩින්තන්, පැළ මැක්කන්, කීඩුවන් වැනි කෘමීන් අතරින් ද සුදු මැස්සා පාලනය වඩා අසීරු වන අතර බොහොමයක් කෘමිනාශක වලට පවා ඔරොත්තු දෙන තත්ත්වයට පත්ව ඇත. කරවිල වගාවට සුලභව වැළඳෙන බෙගමෝ කාණ්ඩයේ වෛරස් රෝගී තත්ත්වය (පත්‍ර හා පර්ව කෙටිවී, සිහින්වී, කුරු වර්ධනයක් දක්නට ලැබීම) පැතිරීමට හේතුවන වාහක කෘමියා වනුයේ සුදු මැස්සාය.

තවද, වර්ෂාව අඩු, උෂ්ණත්වය වැඩි කාල පරිච්ඡේදයන්හි වෛරස් වාහක කෘමි ගහනය හා පැතිරීම වැඩි වන නිසා වෛරස් පැතිරීම ද ඉතා සීඝ්‍රයෙන් සිදුවේ. මේනිසා කාලගුණික/ දේශගුණික සාධක ද සැලකිල්ලට ගනිමින් කන්නයේ නියමිත කාලයට ක්ෂේත්‍රයේ පැළ සිටුවීම ඉතා වැදගත්ය.

එනම්, තෙත් කලාපීය ප්‍රදේශ වල යල කන්නයේ වර්ෂාව ප්‍රමාණවත්ව හොඳින් ලැබෙන, සාමාන්‍ය උෂ්ණත්වය පවතින කාලය සමග සමපාත වන ලෙස කරවිල වගාව ආරම්භ කිරීමෙන් හා ඒකාබද්ධ පළිබෝධ පාලන ක්‍රම අනුගමනය කිරීමෙන් වෛරස් රෝග පැතිරීම පාලනය කර ගත හැක. නමුත් තෙත් කලාපීය ප්‍රදේශ වල මහ කන්නයේදී කරවිල වගාව සිදුකිරීම වෛරස් රෝග ආසාදන තත්ත්වය නිසා ඉතාමත් අසීරු වී ඇත. මෙම තත්ත්වයට උග්‍ර වී ඇත්තේ මහ කන්නයේ ප්‍රමාද කර කරවිල වගාව ආරම්භ කිරීමයි. එනම්,

වෛරස් රෝග වාහක කෘමි පලිබෝධකයින්

- » මහ කන්තයේ අවසාන මාස 2 - 3 දී (ජනවාරි, පෙබරවාරි, මාර්තු) අඩු වර්ෂාපතනය හා අධික උෂ්ණත්වය දක්නට ලැබීම.
- » ඊට සමගාමීව වෛරස් වාහක කෘමීන්ගේ ගහනය වැඩිවීම.
- » වෛරස් වාහක කෘමීන්ගේ හානිය අධිකව සිදුවනුයේ කරවිල බෝගයේ වර්ධක අවධියේය. එනම්, පැළවී සති 6 - 8 දක්වාය. මේනිසා කරවිල වගාව මහ කන්තයේදී තෙත් කලාපීය ප්‍රදේශ වල සිදුකරන්නේ නම් නොවැම්බර් මාසය ආරම්භ වීමත් සමඟ වගාව ආරම්භ කිරීම යෝග්‍යය වේ. එනමුත් යල කන්තයේදී වියළි කලාපීය ප්‍රදේශ වල වෛරස් පැතිරීම නිසා කරවිල වගාව වඩාත් අසීරු වන අතර මහ කන්තයේදී සාපේක්ෂව පහසුවෙන් සිදු කළ හැකිය.

කරවිල වගාව කිනම් ප්‍රදේශයක වගා කළ ද බෝගයේ මුල් අවධිය (වර්ධක අවධිය) සඳහා සාමාන්‍ය උෂ්ණත්වය පවතින, හොඳින් ව්‍යාප්ත වූ ප්‍රමාණවත් වර්ෂාපතනයක් ලැබෙන කාලය හා සමපාත වන ලෙස කන්තයේ වගාව ආරම්භ කිරීම අත්‍යාවශ්‍ය කරුණකි. මීට අමතරව කරවිල වගාවේදී ඉහත සඳහන් කර ඇති පරිදි වෛරස් රෝග පැතිරීමට හේතු කාරණා කීපයක් බලපාන නිසා, වෛරස් රෝග පාලනය සඳහා ඒකාබද්ධ පළිබෝධ පාලන ක්‍රම අනුගමනය කිරීම ඉතාම වැදගත්ය.

වෛරස් රෝග සහ රෝග වාහකයින් පාලනය සඳහා ඒකාබද්ධ පළිබෝධ පාලනය

- » කන්තයට වගාකිරීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ. ඒ සඳහා සියලු ක්‍රියාකාරකම් සැලසුම් කළ යුතුයි.
- » වගා ක්ෂේත්‍රය තුළ හා අවට තිබෙන සියලුම බෝග අවශේෂ වෛරස් රෝගී ශාක සහ වෛරස් වාහක කෘමීන්ගේ ධාරක ශාක සම්පූර්ණයෙන් ඉවත් කිරීම.
- » බෝග මාරුව සිදු කිරීම. එනම් වෛරස් රෝග වැඩිපුර ව්‍යාප්ත වන කන්තයේදී වෙනත් බෝගකට මාරුවීම.
- » ක්‍රමවත්ව හා නිවැරදිව බිම් සැකසීම කළ යුතුයි.
- » නිරෝගී, ශක්තිමත් පැළ ලබාගත යුතුයි.
  - නිරෝගී බීජ භාවිතය
  - ප්‍රතිරෝධී ප්‍රභේද භාවිතය
  - තවාන් පැළ යොදාගැනීම (කෘමි ආවරණ, දැල් ගෘහ යොදා ගැනීමෙන් මුල් කාලයේ වෛරස් වැළඳීමෙන් ආරක්ෂා වේ)
- » පැළ අතර පරතරය පිළිබඳ සැලකිලිමත්වීම.
- » හොඳින් ජල වහනය සිදුවන පරිදි බිම් සැකසීම.
- » ප්‍රමාණවත්ව කාබනික පොහොර එක්කිරීම.
- » පැළ සිටුවීමට පෙර මූලික පොහොර නිර්දේශිත ප්‍රමාණයට යෙදීම හා දිනකට පෙර පාංශු ප්‍රතිකාර දිලීරනාශකයක් එක්කිරීම යෝග්‍යය.
- » කන්තයේ නියමිත කාලයේදී ක්ෂේත්‍රයේ පැළ සිටුවීම. (යල - මැයි, මහ - නොවැම්බර්)
- » වගා ක්ෂේත්‍රය හා අවට වල් පැළෑටි සම්පූර්ණයෙන් ඉවත් කර පිරිසිදුව තබාගැනීම.
- » පැළ සිටුවීමෙන් පසුව දිනපතා සියලුම පැළ පරීක්ෂාකර වෛරස් ආසාදන පැළ දුටු සැනින් ක්‍රමවත්ව ඉවත්කිරීම (පාලු සිටුවීම)

සඳහා වැඩිපුර පැළ තවානක් පවත්වා ගැනීම සුදුසුය).

- » රිකිලි කැපීම, වැල් ගැට ගැසීම, රෝගී පත්‍ර ඉවත් කිරීම වැනි ශෂ්‍ය විද්‍යාත්මක ක්‍රම අනුගමනයේදී නිරෝගී පැළ හැසිරවීමෙන් අනතුරුව පමණක් රෝගී පැළ හැසිරවීම මගින් දැන් සහ උපකරණ මගින් රෝගී ශාක යුෂ සම්ප්‍රේෂණයවීම අවමකර ගැනීම.
- » මනා ජල සම්පාදනය හා ජල වහනය දියුණු කිරීම.
- » වැසි රහිත, ජල හිඟ කාලයක් නම්, වසුන් යෙදීම කළ හැකිය. මේ සඳහා රිදී පැහැති පොලිතින්, පිදුරු යොදා ගත හැකිය. මෙහිදී පොලිතින් වසුන් යෙදීමේදී බිංදු ජල සම්පාදන ක්‍රම අනුගමනය කිරීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ.
- » කෘමි පළිබෝධකයින් පාලනය සඳහා අත්‍යාවශ්‍ය විටක පමණක්, කෘෂිකර්ම නිලධාරීන්ගේ උපදෙස් අනුව නිර්දේශ කර ඇති කෘමිනාශක භාවිතයත්, මිනිසාට, අනෙකුත් ජීවීන්ට සහ පරිසරයට අඩු විෂභාවයක් පෙන්නවන කෘමිනාශක භාවිතා කළ යුතුය. මේ සඳහා කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සුදුසු කෘමිනාශක නිර්දේශ කරන අතර කලින් කලට අවශ්‍යතාවය අනුව නිර්දේශ කෙරේ.

කෘමි ආවරණ දැල් ශාඛයකින් පැළ ලබාගැනීම

හිරෝගී කරවීම වගාවක්

තාක්ෂණික තොරතුරු එක් කළේ,

හදීරා සමරසිංහ - වැඩසටහන් සහකාර (කෘෂිකර්ම)

කීට විද්‍යා අංශය, උද්‍යාන බෝග පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ආයතනය, ගන්නොරුව